

INTÉZMÉNYI DPR MEGÚJÍTÁSA

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Készült az EFOP-3.4.5-VEKOP-17-2017-00001 azonosítószámú, *Rendszerszintű fejlesztések és hozzáférés bővítését szolgáló ágazati programok a felsőoktatásban* kiemelt projekt DPR Pillér megvalósítása során.

Szerzők: Goldfárthné Veres Edit, Keresztszeghy Fruzsina

Felelős kiadó:

Dr. Gloviczki Zoltán

© Oktatási Hivatal, 2020

Az Oktatási Hivatal kiadványa az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg. A kiadvány adatainak bármilyen formában történő nyilvános közzétételéhez vagy felhasználásához a kiadó előzetes írásbeli hozzájárulása szükséges.

Korábbi intézményi lekérdezési gyakorlat

A magyarországi Diplomás Pályakövető Rendszer (DPR) kérdőíves kutatási része 10 éve gyűjti a végzettek és az aktív hallgatókra vonatkozó pályakövetési adatokat.

A felmérés kérdőíves, online kutatás, amelyet a résztvevő intézmények bonyolítanak, saját belső emailcímlistáik alapján. A módszertant az Oktatási Hivatal Felsőoktatási Elemzési Főosztálya biztosítja, ezen kívül az intézményektől visszakapott adatbázisokat egységesíti, tisztítja és elemzi.

Megújítás szükségessége

Az Intézményi DPR kutatások (végzeti és hallgatói részek) módszertanai kialakításakor a maitól jelentősen eltérő adatfelvételi környezetben kerültek kialakításra. Mind a kérdőív szerkezete, mind a kérdőív tartalma elavulttá vált, más témákra kerültek a fókuszok. Ezzel párhuzamosan elindult a Felsőoktatási Információs Rendszerből történő adatbányászat, illetve az adminisztratív alapú adatbázisösszekötés, így számos kérdésre alaposabb és pontosabb válaszokat tudunk kapni belőlük. Ezen kívül a mostani Y és Z generációk médiahasználati szokásai is jelentősen átalakultak, kevesebb időt szánnak kérdőívek kitöltésére.

Az Oktatási Hivatal Felsőoktatási Elemzési Főosztálya a Frissdiplomás Kutatások végzeti és aktív hallgatói kérdőívét is átalakítja az EFOP 3.4.5. pályázat keretében.

Válaszhiány, válaszadók elérése

Az egyik legnagyobb probléma az alacsony és egy csökkenő válaszadási arány.

A válaszhiány háttérben nem csupán a válaszmegtagadás áll, hanem az elérhetőség problémái is: a jelenlegi lebonyolítás során az intézmények az általuk tárolt e-mail címekre juttatják el a kérdőívet. Ez sok esetben az időben visszafelé haladva egyre kevésbé sikeres, különösen az öt évvel korábban végzettek esetében nehéz az elérés.

Intézményi változások és az ebből fakadó válaszadói elérés

Az intézményi szintű lebonyolítás számára nagy problémát jelent a felsőoktatás szerkezetének gyakori változása.

Sok esetben nem is megoldható egy intézmény részéről, hogy olyan végzeteket keressen meg, akik valójában sosem voltak a hallgatói, ugyanakkor az sem, hogy más intézményhez került karok hallgatóit azt követően is vizsgálják, hogy a kar már nem tartozik az intézményhez.

Válaszadók túlterhelése

A kérdőívvel kapcsolatban visszatérő kritika, hogy hosszú és szerteágazó, ami a válaszadási hajlandóság ellenében hat.

Probléma az is, hogy mivel a célcsoport leválogatása képzések alapján történik, a párhuzamosságok kezelése nem megoldott: egy hallgató annyiszor kapja meg a kérdőívet, ahány képzése beleesik az alapsokaság leválogatási szempontjaiba. Ez azt jelenti, hogy egy személy megkaphatja a kérdőívet,

mint hallgató és mint 3 éve abszolvált végzett. Emellett, ha egy hallgató különböző intézményekben tanul(t), szintén több intézmény keresi meg DPR kérdőívekkel. Ezek a tényezők mind csökkenti a válaszadási hajlandóságot, illetve szisztematikusan torzíthatja az eredményeket.

Intézményi lekérdezés megújítása

1. Frissdiplomás kutatás - megújítási koncepció

Regiszteralapú survey pilot kutatás, mint a kutatás strukturális megújításának iránya

Az intézményi DPR kutatások megújításának első lépésében a Frissdiplomás kutatás kapcsán 2018-ban pilot jelleggel tesztelés történt, melynek során egy a Főosztály által koordinált, központi lekérdezésre került sor, amikor is regiszter alapú survey módszer alapján kötöttük össze a kérdőíves válaszokat a FIR-ben tárolt adatokkal.

A pilot kutatás a megújítás technikai tesztelése volt, amelyről a kutatás lezártaival elmondható, hogy az összekötés sikeres volt. Ugyanakkor a több képzésben résztvevő válaszadók FIR-rel történő összekötése manuális úton volt csak megoldható, ezekben az esetekben az automatizált összekötés nem működik.

Frissdiplomás kutatás tartalmi megújítása

Célcsoport szűkítése

A tartalmi megújítás egyik legfontosabb lépése az volt, hogy a korábbi 1, 3 és 5 éves után-követés helyett átálltunk az 1 és 5 éve végzettek megkeresésére.

Ezzel a válaszadók leterheltségét csökkentjük, ezzel is növelve a motiváltságukat és a kitöltési hajlandóságot. A megújítás során az első és második év után történő első körös megkeresését is figyelembe vettük. Az első év utáni megkeresés mellett szólt végül az, hogy a végzés után nem sokkal nagyobb a kitöltési hajlandóság, illetve az emailcímek megbízhatósága is magasabb még ebben az időszakban.

Megújítási eredmény:

- a korábbi háromszori megkeresésé helyett (1, 3 és 5 éves) átállás az 1 és 5 éves után-követésre

Kérdőív kialakítása

A korábbi több területet felívelő kérdőívet a következőképpen alakítottuk át. A kérdőív felépítése moduláris blokk szerkezetű lett.

A Frissdiplomás kutatás módszertani megújításakor a legfontosabb szakmai változás a tematikus kutatási blokkok bevezetése volt. Ez azt jelenti, hogy a képzési és munkaerőpiaci lekérdezéseken túl minden évben más, előre meghatározott fókuszú kutatási témát kérdezzünk le mélyebben.

A Frissdiplomás kutatás megújításának egyik legfontosabb indoka a korábbi kérdőív hossza és a sok elágazásból adódó bonyolultsága. A kérdőívvel kapcsolatban visszatérő kritika, hogy hosszú és szerteágazó, ami a válaszadási hajlandóság ellenében hat

Intézményi visszajelzések szerint a kérdőív kitöltésének ideje meghaladta a válaszadók által preferált kitöltési időszakot. A kitöltési időszakot maximum 10 percben határoztuk meg.

A kérdőívvel kapcsolatban szintén kritika volt, hogy habár több témát felölel, több szempontból próbálja a végzetek kora –munkaerőpiaci helyzetét megragadni, több témában felszínes marad, nincs lehetőség a mélyebb lekérdezésre és a pontosabb megértésre.

Megújítási eredmények:

1. kérdőív moduláris szerkezetű átalakítása

A kérdőív szerkezetét alapvetően változtattuk meg, áttértünk a moduláris szerkezetű felépítésre.

Törzskérdőív, vagy más néven core kérdőív: a végzetek képzési életútját követi, illetve a továbbtanulási szándékokat. Ez a rész minden lekérdezési évben ugyanaz, nem változik. Ezt a részt a korábbi kérdőívben szereplő kérdésekkel összhangba lehet hozni, biztosítva ezzel a kontinuitást.

Differenciált blokk: opcionális, amely azt jelenti, hogy az 1 és 5 éve végzetek esetében az eltérő élethelyzetből fakadó különbségek miatt eltérő fókuszú kérdéseket teszünk fel nekik. Első körben a Szakmai Tanácsadó Testület javaslata alapján az első évben nem kerül bevezetésre.

Tematikus blokkok: A korábbi kérdőívben szereplő témák mélyebb kidolgozásával tematikus lekérdezésekre nyílik lehetőség. A különböző, előre meghatározott témákban sokkal pontosabb képet kaphatunk a végzetekre vonatkozóan. A tematikus blokkok évről-évre változnak, 4-5 évente kerül sor újra az adott témára.

Tematikus blokkok a következők:

- LifeLong Learning
- Nemzetközi mobilitás
- Kompetencia
- Képzés feltételei
- Foglalkoztatás, munkapercepciók
- Munkaerőpiaci kilépés
- + bónusz: igény szerint újabb téma lekérdezése,

Intézményi blokk: Az intézményi DPR kérdőíves kutatások esetében a lekérdezés intézményeknél hagyásának egyik szintén fontos oka az, hogy így az intézmények számára lehetőség adódik arra, hogy

az éves DPR Frissdiplomás, vagy Aktív hallgatói lekérdezéssel együtt saját kérdéseket tegyenek fel a végzettjeik, hallgatói felé.

Hallgatói kutatás tartalmi megújítása

Az Intézményi DPR kutatások kapcsán a megújítás során törekedtünk arra, hogy a Frissdiplomás és az Aktív hallgatói kutatások jobban szét legyenek egymástól választva.

Az eddigi gyakorlat szerint a Frissdiplomás és az Aktív hallgatói kérdőív tartalmi része közel hasonló volt. Az Aktív hallgatói kérdőív munkapiaci része rövidebb volt – nem fókuszált azokra a releváns témákra, amelyek a munkaerőpiac számára a kilépés kapcsán fontosabb, így tulajdonképpen a frissdiplomás rövidített változata volt. Ugyanakkor elmondható, hogy mindkét survey kérdőív alaposan feltárta a hallgató képzési életútját, amely az adatintegrációs modul miatt irrelevánssá vált.

A megújítás során célunk a két survey kutatás összehangba hozatala, egységben kezelése, tartalmilag és szakmailag egymástól történő lehatárolása. A Frissdiplomás kutatás a tematikus modulok kapcsán jobban fókuszál a kora-munkaerőpiaci időszakra, míg az Aktív hallgatói kérdőívben továbbtanulási szándékra, oktatás minőségével való elégedettségre, munkahelyi elvárásokra fókuszálunk.

Megújítási eredményei:

Egy kérdőív kerül kiküldésre minden képzési szinten tanuló hallgató számára. A kérdőívet belső programozással, szűrésekkel tesszük differenciálttá a különböző szinteken tanulók számára a következőképpen:

- Mindenki számára kitöltendő:
 - Jelenlegi, párhuzamos és korábbi tanulmányok
 - Elégedettség az oktatás minőségével, képzéssel
Jelenlegi munkával kapcsolatos kérdések, munkával kapcsolatos attitűdök
- Alapszakos hallgatóktól: Továbbtanulás, Szak(irány)-, intézményválasztás okai,
- Mesterszakos hallgatóktól: Továbbtanulás, Szak(irány)-, intézményválasztás okai
- Minden végzőstől a „jövő munkavállalója” blokkot
- végzős BA/FOKSZ hallgatóktól kérdezzük a „továbbtanulási szándék” blokkot is

Lekérdezés technikai körülményei

- A lekérdezést továbbra is az intézmények bonyolítják az OH által biztosított módszertan alapján
- A lekérdezés teljes körű marad
- Angol nyelvű permutáció készül a kérdőívhez